

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

GALUTINIS
A6-0000/2006

15.6.2006

PRANEŠIMAS

dėl tariamo CŽV vykdyto kalinių gabenimo ir neteisėto kalinimo Europos šalyse
(2006/2027(INI))

Laikinasis komitetas tariamam CŽV vykdytam kalinių gabenimui ir neteisėtam kalinimui Europos šalyse tirti

Pranešėjas: Giovanni Claudio Fava

PR_INI

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	14
MAŽUMOS NUOMONĖ.....	24
PROCEDŪRA	25

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl tariamo CŽV vykdyto kalinių gabenimo ir neteisėto kalinimo Europos šalyse
(2006/2027(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2005 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl tariamo CŽV vykdyto kalinių gabenimo ir neteisėto kalinimo Europos šalyse¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2006 m. sausio 18 d. sprendimą sudaryti laikinąjį komitetą tariamam CŽV vykdytam kalinių gabenimui ir neteisėtam kalinimui Europos šalyse tirti²,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 175 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į laikinojo komiteto laikinąjį pranešimą dėl tariamo CŽV vykdyto kalinių gabenimo ir neteisėto kalinimo Europos šalyse (A6-0213/2006),
- A. kadangi laikinojo komiteto pagrindinis tikslas – nustatyti, ar atsižvelgiant į paaiškėjusius faktus, Europos Sąjungos (ES) ir jos valstybių narių veiksmai atitiko pagrindinius principus, nustatytus ES sutarties 6 straipsnyje, ir ypač ar buvo užtikrinta pagrindinių teisių, apibrėžtų 1950 m. lapkričio 4 d. Europos Tarybos priimtoje Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – EŽTK), apsauga,
- B. kadangi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija³, kurią Parlamentas, Taryba ir Komisija paskelbė Europos Vadovų Tarybos 2000 m. gruodžio 7 d. susitikimo Nijoje metu ir kuri buvo įtraukta į Sutarties dėl Konstitucijos Europai II dalį, Europoje yra vienas iš pagrindinių dokumentų, kuriais vadovaujasi ne tik Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, bet ir valstybių narių konstituciniai ir kiti teismai,
- C. kadangi kovos su terorizmu negalima laimėti atsisakant principų, kuriuos terorizmas siekia sunaikinti, ypač jokių būdu negalima eiti į kompromisą dėl pagrindinių teisių apsaugos; kadangi su terorizmu reikia kovoti legaliomis priemonėmis, ir jis turi būti naikinamas laikantis tarptautines ir nacionalinės teisės nuostatų, vyriausybėms ir plačiajai visuomenei laikantis atsakingo požiūrio,
- D. kadangi žmogaus orumo neliečiamumo principas įtvirtintas Pagrindinių teisių chartijos preambulėje ir juo grindžiamos visos kitos pagrindinės teisės, ypač teisė į gyvybę (2 straipsnis), kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimas (4 straipsnis), teisė į apsaugą perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo atveju (19 straipsnis), teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis), ir kadangi šio principo negalima ribotai taikyti nei saugumo sumetimais, nei taikos ar karo metu,

¹ Šios dienos *Priimti tekstai*, P6_TA(2005)0529.

² Šios dienos *Priimti tekstai*, P6_TA(2006)0012.

³ OL C 364, 2000 12 18, p. 1.

- E. kadangi pagal tarptautinius žmogaus teisių standartus, pvz., išdėstytus Jungtinių Tautų (JT) Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte ir su juo susijusiose priemonėse, ypač pagal EŽTK, Europos Sąjungos valstybės narės privalo užtikrinti, kad bet kuris jų jurisdikcijoje esantis asmuo galėtų naudotis tarptautiniu lygmeniu pripažintomis pagrindinėmis teisėmis, įskaitant draudimą perkelti žmones ten, kur jie gali būti kankinami arba kur jiems gresia kitoks žiaurus, nežmoniškas arba žeminantis elgesys ar bausmės,
- F. kadangi pagal Europos ir tarptautinius žmogaus teisių apsaugą reglamentuojančius teisės aktus priverstinis dingimas, įskaitant slaptus sulaikymus – kai asmuo laikomas *incommunicado*, nepranešant apie jo likimą arba buvimo vietą jo šeimai ir šios informacijos nepaskelbiant viešai ir jam netaikomi jokie procesiniai veiksmai – draudžiamas,
- G. kadangi valstybėms narėms gali tekti prisiimti atsakomybę už nustatytus faktus ne tik remiantis EŽTK nuostatomis, bet ir kaip sutarties šalims, pasirašiusiems šiuos dokumentus:
- Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1984 m. gruodžio 10 d. patvirtintą konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą,
 - Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1966 m. gruodžio 16d. patvirtintą Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagos konvenciją dėl tarptautinės civilinės aviacijos (ypač 3, 4 ir 6 straipsnius),
- H. kadangi norint įveikti terorizmą, kuris kelia didžiulį pavojų pagrindinėms laisvėms ir teisėms, reikia, kad Europos, JAV ir visų kitų pasaulio šalių
- I. kadangi būtina, kad laikinasis komitetas ir Europos Taryba, Jungtinių Tautų vyriausiasis žmogaus teisių komisaras bei valstybių narių valdžios institucijos, ypač parlamentai, kuo glaudžiau bendradarbiautų ir būtų užtikrinta jų partnerystė,
- J. kadangi užtikrinant tokį bendradarbiavimą ir partnerystę reikia atsižvelgti į jau įvykdytus veiksmus ir atliktus tyrimus, ypač:
- Švedijos ombudsmeno¹, Švedijos parlamento Konstitucinių reikalų komiteto² ir Jungtinių Tautų komiteto prieš kankinimą³ ataskaitas, kurios dar turi būti pateiktos ir kurios susijusios, *inter alia*, su Muhammedo Al Zery ir Ahmedo Agizos neteisėtu pagrobimu ir grąžinimu į Egiptą,

¹ Parlamento ombudsmeno dokumentas Nr. 2169-2004 (2005 m. gegužės 22 d.) („Saugumo policijos veiksnių vykdant Vyriausybės sprendimą išsiųsti du Egipto piliečius įvertinimas“).

² Švedijos parlamento ataskaita („Švedijos vyriausybės veiksmai, susiję su išsiuntimu į Egiptą“, Tyrimo ataskaita 2005/06.KU2), http://www.riksdagen.se/templates/R_PageExtended___7639.aspx

³ Komiteto prieš kankinimą sprendimas Nr. 233/2003, Ahmed Hussein Kamil Agiza (Švedija) (2005 m. gegužės 20 d.), <http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/MasterFrameView/3ef42bcd48fe9d9bc1257020005533ca?Opendocument>

- Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos Teisės reikalų ir žmogaus teisių komiteto pirmininko ir pranešėjo senatoriaus Dicko Marčio 2005 m. lapkričio 22 d. ir 2006 m. sausio 22 d. informacinius memorandumus dėl kaltinimų dėl slapto sulaikymo Europos Tarybos valstybėse narėse,
- įvairiose valstybėse narėse atliekamus ikiteisminius tyrimus, ypač Milano prokuroro pavaduotojo tyrimo išvadas¹ dėl Egipto piliečio Abu Omaro neteisėto pagrobimo ir grąžinimo į Egiptą, ir Vokietijoje Miuncheno prokuratūroje tebevykdomą tyrimą dėl Vokietijos piliečio Khaledo El-Masrio tariamo pagrobimo ir sulaikymo,
- vykdomus arba jau baigtus vykdyti keleto valstybių narių ir stojančiųjų šalių parlamentinius tyrimus,
- daugelio valstybių narių, ypač Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Ispanijos ir Airijos, valdžios institucijų padarytus pareiškimus dėl Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) civilinių lėktuvų nusileidimo jų valstybės teritorijoje,

K. kadangi, atsižvelgiant į tai, ypatingą dėmesį reikia skirti Europos Tarybos Generalinio Sekretoriaus tarpiniam pranešimui², parengtam remiantis tyrimu, numatytu EŽTK 52 straipsnyje, taip pat Generalinio Sekretoriaus pareiškimams, padarytiems per 2006 m. balandžio 12 d. spaudos konferenciją, po to, kai Europos Tarybos valstybės narės, įskaitant Europos Sąjungos valstybes nares, pateikė išsamius atsakymus³; kadangi Generalinis Sekretorius pareiškė, kad asmenų perdavimo skrydžių akivaizdžiai būta ir kad „faktiškai nė viena iš mūsų valstybių narių neturi tinkamų teisinių ir administracinių priemonių veiksmingai apsaugoti asmenis, kad šios valstybės teritorijoje veikiančios draugiškų užsienio valstybių saugumo tarnybų pareigūnai nepažeistų jų žmogaus teisių“, taip pat kad jis „gavo oficialų patvirtinimą, jog užsienio tarnybų pareigūnams buvo perduodami asmenys taikant procedūras, kurios neatitinka Europos žmogaus teisių konvencijos nuostatų ir kitų pagal Europos Tarybos teisinės priemonės reikalaujamų standartų ir apsaugos priemonių“⁴,

L. kadangi pirmuoju laikinojo komiteto veiklos etapu buvo galima surinkti išsamų gautos informacijos dosjė, ypač:

- per 2006 m. vasario 13 d. ir 23 d., kovo 6 d., 13 d., 21 d. ir 23 d., balandžio 20 d. ir 25 d. ir gegužės 2 d. surengtus svarstymus, kuriuose dalyvavo advokatų, žurnalistų, nevyriausybinių organizacijų (NVO) atstovų, tariamų nukentėjusiųjų nuo ypatingųjų perdavimų, valstybių narių valstybės įstaigų atstovų ir Europos institucijų

¹ Milano teismas, *Sezione Giudice per le indagini preliminari*, registro nr. 10838/05 R.G.N.R ir 1966/05 R.G.GIP.

² Generalinio sekretoriaus pranešimas, parengtas remiantis Europos žmogaus teisių konvencijos 52 straipsnio nuostatomis, dėl slapto užsienio saugumo tarnybų ar jų pavedimu vykdyto įtariamųjų dėl teroro aktų kalinimo ir gabenimo,
<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=SG/Inf%282006%295&Sector=secPrivateOffice&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

³ <http://www.coe.int/T/E/Com/Files/Events/2006-cia/annexes.asp>.

⁴ Europos Tarybos Generalinio Sekretoriaus Terry Daviso pareiškimo 2006 m. balandžio 12 d. spaudos konferencijoje pastabos;
http://www.coe.int/T/E/Com/Files/PA-Sessions/April-2006/20060412_Speaking-notes_sg.asp.

atstovų, vadovaujantis kviestųjų pateiktais rašytiniais dokumentais ir kitais oficialiais dokumentais, su kuriais laikinasis komitetas iki šiol galėjo susipažinti,

- iš Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) vyriausybės pareiškimų, kuriuose pripažįstami jų vykdomi perdavimai,
- M. kadangi, nors laikinasis komitetas ir neturi jokių įgaliojimų vykdyti teismo pobūdžio tyrimų, o nacionalinės valdžios institucijos neatskleidžia tariamos žvalgybos tarnybų veiklos, jam pavyko pradėti *prima facie* bylą dėl to, kad Europos teritorijoje buvo vykdoma nelegali Europos piliečiams ir gyventojams poveikio turinti veikla, taigi jis perdavė Europos vyriausybėms atsakomybę nustatyti, ar jose buvo laikomasi ES sutarties 6 straipsnyje apibrėžtų ir Europos žmogaus teisių konvencijoje nustatytų žmogaus teisių srities įsipareigojimų,
- N. kadangi laikinojo komiteto iki šiol atliktas darbas sustiprina Parlamento 2006 m. sausio 18 d. sprendimo sudaryti laikinąjį komitetą pagrindimą, tačiau taip pat iškelia būtinybę atlikti tolesnius tyrimus ir rinkti papildomos informacijos, ir kadangi komitetui būtina tęsti savo veiklą taip, kad galėtų visiškai išnaudoti jam suteiktus įgaliojimus,
- O. kadangi 2006 m. sausio 18 d. Parlamento sprendimo 3 dalyje numatyta, kad laikinasis komitetas pateikia Parlamentui tarpinę ataskaitą su išsamiais pasiūlymais dėl jo tolesnio darbo organizavimo,
- P. kadangi šioje rezoliucijoje Europos šalis reikia suprasti kaip valstybes ir stojančiąsias šalis, šalis kandidates ir asocijuotąsias šalis, kaip apibrėžta 2006 m. sausio 18 d. priimtuose laikinojo komiteto įgaliojimuose,
- Q. kadangi ši rezoliucija apima trejopo pobūdžio tvarką, taikomą JAV:
- ypatingasis grąžinimas, pagal kurį asmenys perduodami tardyti kitai vyriausybei;
 - slaptas sulaikymas, pagal kurį asmenys perduodami į JAV kontroliuojamas vietas; ir
 - sulaikymas perduodant įgaliojamajai šaliai, pagal kurį asmenys JAV įsakymu perduodami kalinti trečiosioms šalims; nors nėra jokio viešo pobūdžio dokumento, kuriame būtų nurodyta, kad kurioje nors Europos valstybėje JAV įsakymu laikomas koks nors asmuo, labai tikėtina, kad gabenami į tokią įgaliojamą šalį tokie asmenys galėjo kirsti Europos šalis,

Dėl laikinojo komiteto surinktos informacijos

1. pritaria Europos Tarybos Generalinio Sekretoriaus išvadoms, padarytoms atlikus tyrimą pagal EŽTK 52 straipsnį;
2. atsižvelgdamas į šias aplinkybes taip pat, atkreipia dėmesį į Europos komisijos už demokratiją pagrįsta teise (Venecijos komisija) nuomonę Nr. 363/2005, priimtą Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos metu, ir ypač į toliau pateikiamus aspektus:

- Europos Tarybos valstybei narei kyła atsakomybė pagal EŽTK, jei ji aktyviai ar pasyviai bendradarbiauja, nurodydama asmenis slaptai įkalinti ar juos slaptai įkalindama,
 - Europos Tarybos valstybei narei atsakomybė kyła, kai jos atstovai (policija, saugumo tarnybos ir t. t.), veikdami *ultra vires*, t. y. viršydami jiems valstybės suteiktus įgaliojimus, bendradarbiauja su užsienio pareigūnais ar netrukdo jiems sulaikyti ar slaptai įkalinti atitinkamus asmenis;
3. apgailestauja, kad taisyklės, reguliuojančios slaptų tarnybų darbą kai kuriose Europos Sąjungos valstybėse narėse, atrodo, nėra tinkamos, todėl būtina nustatyti geresnės kontrolės režimą, ypač kai tai susiję su užsienio valstybių slaptųjų tarnybų veikla valstybės teritorijoje, ir mano, kad būtina nustatyti bendradarbiavimo taisykles ES mastu;
 4. apgailestauja, kad Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO) iki šiol neleido laikinajam komitetui susipažinti su visu NATO Tarybos 2001 m. spalio 4 d. sprendimu dėl Vašingtono sutarties 5 straipsnio įgyvendinimo; primygtinai ragina NATO leisti susipažinti su visu sprendimo tekstu, kad būtų galima išsiaiškinti šiuos klausimus;
 5. supranta glaudaus ES valstybių narių ir sąjungininkų žvalgybos tarnybų bendradarbiavimo svarbą, tačiau pabrėžia, kad šio bendradarbiavimo negalima painioti su Europos teritorijos ir oro erdvės suverenumo atsisakymu, leidžiančiu užsienio tarnyboms nebaudžiamoms vykdyti slaptas operacijas, netaikant joms jokios politinės ir teisminės kontrolės.

Dėl CŽV, kitų JAV agentūrų arba tarnybų ar kitų trečiųjų šalių saugumo tarnybų vykdomų nelegalių suėmimų, išsiuntimų, sulaikymų, pagrobimų, ypatingųjų perdavimų ir slapto kalinimo

6. yra susirūpinęs tuo, kad pagal iki šiol gautą informaciją iš valstybių narių, Europos Tarybos ir dėl laikinojo komiteto veiklos, nuo 2001 m. rugsėjo 11 d., pradėjus būtiną kovą su terorizmu, buvo ne kartą šiurkščiai ir neleistinai pažeistos pagrindinės žmogaus teisės, ypač susijusios su EŽTK, Jungtinių Tautų konvencija prieš kankinimą, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ir Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu;
7. dėl laikinajam komitetui pateiktų įrodymų yra priverstas manyti, kad CŽV ar kitos JAV tarnybos ne kartą buvo neabejotinai atsakingos dėl įtariamų teroristų neteisėto pagrobimo ir įkalinimo valstybių narių teritorijoje ir dėl ypatingųjų perdavimų, kurie tam tikrais atvejais buvo susiję su Europos Sąjungos piliečiais; primena, kad šie veiksmai nedera su pripažintomis tarptautinės teisės normomis ir prieštarauja pagrindiniams žmogaus teisių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams;
8. apgailestauja dėl to, kad laikinajam komitetui nebuvo suteikta galimybė susipažinti su JAV ir Europos šalių susitarimais dėl tarpusavio supratimo;
9. smerkia ypatinguosius perdavimus kankinimo tikslu, kuriais siekiama, kad įtariamieji ne stotų prieš teisumą, bet būtų perduoti trečiųjų valstybių vyriausybėms siekiant juos tardytiti ar kalinti galbūt Jungtinių Valstijų kontroliuojamuose vietose; mano, kad nepriimtini kai kurių vyriausybių veiksmai, kuriais siekiama apriboti savo atsakomybę prašant tam tikrų šalių, kurių atžvilgiu esama rimto pagrindo manyti, esą jos vykdo kankinimus,

diplomatinių garantijų, kaip teigiama ir specialaus pranešėjo kankinimo prevencijos klausimu Manfredo Nowako parengtose išvadose; mano, kad ypatingaisiais perdavimais į šalis, kuriose paplitęs kankinimas, pažeidžiamas negražinimo principas, išdėstytas JT konvencijos prieš kankinimą 3 straipsnyje;

10. mano, kad diplomatinės garantijos, jei jomis prašoma leisti nukrypti nuo normų, yra tylus trečiosiose šalyse vykstančių kankinimų pripažinimas ir todėl prieštarauja ES atsakomybei, nustatytai ES politikos dėl kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo, susijusios su trečiosiomis šalimis, gairėse, kurias Taryba patvirtino 2001 m. balandžio 9 d.;
11. yra sukrėstas parodymų, kuriuos laikinajam komitetui davė Kanados pilietis Maheras Araras, kuris, nors ir nekaltas, buvo JAV pareigūnų suimtas, CŽV pervežtas pasinaudojant vienu Europos oro uostu ir dvylika mėnesių kalintas Sirijoje, kur buvo kankinamas;
12. yra labai susirūpinęs tuo, jog visi iki šiol laikinojo komiteto atlikti darbai lyg ir rodo, kad CŽV fiktyvios bendrovės naudojos Europos oro erdve ir oro uostais, siekdamos apeiti Čikagos konvencijoje nustatytus su valstybiniais orlaiviais susijusius teisinius įsipareigojimus, taip sudarydamos sąlygas neteisėtai perduoti terorizmu įtariamus asmenis CŽV ar JAV kariuomenės žinion arba kitoms šalims (pavyzdžiui, Egiptui, Jordanijai, Sirijai ir Afganistanui), kuriose, kaip yra pripažinusi pati JAV vyriausybė, tardymo metu dažnai imasi kankinimų¹;
13. džiaugiasi greita ir veiksminga JAV Kongreso reakcija priimant McCaino pataisą, skirtą užtikrinti geresnę įtariamų teroristų apsaugą nuo neteisėtų valstybės įstaigų veiksmų;

Apie galimybę, kad valstybės narės savo veikimu ar neveikimu prisidėjo prie sulaikymų, pagrobimų, ypatingųjų perdavimų ir slaptųjų įkalinimų vykdymo ar bendrininkavo tai vykdant

14. mano, kad remiantis liudininkų parodymais ir iki šiol surinktais dokumentais neįmanoma tvirtinti, jog tam tikros Europos valstybių vyriausybės nežinojo apie veiklą, susijusią su ypatingaisiais perdavimais, kurie vyko jų teritorijoje; konkrečiai mano, kad neįmanoma tvirtinti, jog šimtai skrydžių per keleto valstybių narių oro erdvę ir panašus pervežimų į ir iš Europos oro uostų skaičius galėjo vykti be saugumo arba žvalgybos tarnybų žinios ir be to, kad aukšti minėtųjų tarnybų pareigūnai būtų bent apklausti apie šių skrydžių ryšį su ypatingojo perdavimo veikla; pažymi, kad šią prielaidą patvirtina tai, jog aukšti JAV valdžios pareigūnai visada tvirtino veikę nepažeisdami Europos valstybių suvereniteto;
15. mano, kad remiantis liudininkų parodymais ir iki šiol surinktais dokumentais neįmanoma tvirtinti, jog operacija, per kurią CŽV agentai 2003 m. vasario 17 d. Milane pagrobė Egipto pilietį Abu Omarą, po to pervežė jį į Avianą, o vėliau – į Ramšteiną, galėjo būti organizuota ir įvykdyta iš anksto apie ją nepranešus Italijos valdžios institucijoms arba saugumo tarnyboms;
16. smerkia tai, kad CŽV pagrobė Vokietijos pilietį Khaledą el Masrį, kuris vėliau buvo

¹ Žr. JAV Valstybės departamento pranešimus apie šalių praktiką žmogaus teisių srityje (2003).

laikomas Afganistane nuo 2004 m. sausio iki gegužės ir su juo buvo žeminamai ir nežmonišškai elgiamasi; atkreipia dėmesį į įtarimą – kol kas dar nepaneigtą – kad Khaledas el Masri prieš tai nuo 2003 m. gruodžio 31 d. iki sausio 23 d. nelegaliai buvo laikomas Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje ir iš ten 2004 m. sausio 23–24 d. perkeltas į Afganistaną; mano, kad priemonės, kurių, kaip teigiama, ėmėsi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, yra nepakankamos;

17. džiaugiasi parlamentinio tyrimo Vokietijos Bundestage pradžia, ir laukia galutinių parlamentinio tyrimo komiteto rezultatų;
18. pabrėžia, kad būtina vykdyti demokratiškesnę ir teisiniu požiūriu griežtesnę ES kovos su terorizmu priemonių priežiūrą; mano, kad Tarybos darbo grupė kovos su terorizmu klausimais savo posėdžiuos turėtų sistemingai spręsti žmogaus teisių apsaugos problemas bei kasmet skelbti pranešimą šia tema;
19. ragina būsimą Pagrindinių teisių agentūrą ypatingą dėmesį atkreipti į atvejus, susijusius su įtariamų terorizmu asmenų išdavimu iš valstybių narių į trečiąsias šalis;
20. apgailestauja dėl to, kad Švedijos valstybė atsisakė vykdyti įstatymo priežiūros kontrolę Brömme oro uoste 2001 m. gruodžio 18 d., kai vykdant vyriausybės sprendimą buvo deportuoti du Egipto piliečiai – Mohammedas Al Zary ir Ahmedas Agizas, ir JAV slaptosioms tarnyboms buvo leista atlikti valstybės institucijų funkcijas Švedijos teritorijoje, kas, vadovaujantis Švedijos parlamento vyriausiojo ombudsmeno nuomone, nesuderinama su Švedijos valstybės teise;
21. apgailestauja, kad Švedijos valstybės 2001 m. gruodį įvykdytas Egipto piliečių Mohammedo Al Zary ir Ahmedo Agizo perdavimas buvo paremtas tik diplomatinium Egipto vyriausybės užtikrinimu, kuris nesuteikė efektyvios apsaugos nuo kankinimų;
22. ragina tęsti tyrimus siekiant išsiaiškinti, kokį vaidmenį atliko JAV kareiviai, priklausantys NATO vadovaujamos Stabilizavimo pajėgoms (SFOR), pagrobiant ir perduodant į Gvantanamo įlankos bazę šešis Bosnijos piliečius ir (arba) iš Alžyro atvykusius gyventojus, kadangi tai prieštarauja laikinųjų Bosnijos ir Hercegovinos žmogaus teisių rūmų sprendimui ir Bosnijos aukščiausiojo teismo sprendimui paleisti įtariamuosius, kaip paliudijo JT specialusis pranešėjas kankinimų klausimais Manfred Nowak, kuris tuo metu buvo Bosnijos ir Hercegovinos žmogaus teisių rūmų narys; ragina išsamiau ištirti galimus Bosnijos vyriausybės veiksmus šiuo atveju; pabrėžia, kad reikia daugiau informacijos apie galimą NATO ir Jungtinių Tautų tarptautinės policijos pajėgų (angl. IPTF) dalyvavimą šiuo atveju;
23. primygtinai reikalauja, kad būtų tęsiami tyrimai aiškinantis įtarimus dėl Kosove esančio slapto kalėjimo, bei galimo taikdarių pajėgų Kosove (KFOR) dalyvavimo nelegaliai sulaikant įtariamuosius terorizmu;
24. siūlo pakviesti NATO generalinį sekretorių į laikinojo komiteto klausymus, siekiant *inter alia* išsiaiškinti galimą SFOR ir KFOR pajėgų dalyvavimą neteisėtai sulaikant, perduodant ir kalinant įtariamuosius terorizmu;
25. primena valstybėms narėms, kad vadovaujantis Europos žmogaus teisių teismo precedentų

teise, valstybės narės turi laikytis aktyvius, su žmogaus teisėmis susijusių įsipareigojimų materialiniu ir procesiniu aspektais ir iš jų reikalaujama imtis teisinių priemonių siekiant užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidinėjimams, vykstantiems jų teritorijoje, bei privalo tirti įtarimus dėl pažeidimų ir bausti už tai atsakingus asmenis, jeigu tokių pažeidimų buvo; taip pat pažymi, kad esant Europos žmogaus teisių konvencijos pažeidimų, šios valstybės gali būti patrauktos atsakomybėn dėl nesugebėjimo įvykdyti šiuos aktyvius įsipareigojimus; pabrėžia, kad valstybės narės privalo vykdyti tyrimus siekdamas užtikrinti, kad jų teritorija arba oro erdvė nebuvo naudojama joms pačioms arba trečiosioms šalims vykdant žmogaus teisių pažeidimus, tiesiogiai ar netiesiogiai neišvengiamai bendradarbiaujant su šiomis valstybėmis narėmis, bei privalo imtis visų įmanomų teisinių priemonių, kad užkirstų kelią tokių pažeidimų pasikartojimui;

Dėl kankinimų

26. pabrėžia, kad kankinimų ir žiauraus, nežmoniško arba žeminančio elgesio, kurių apibrėžimas pateiktas Jungtinių Tautų konvencijos prieš kankinimą 1 straipsnyje, draudimas yra absoliutus ir be jokių išlygų, net jei kalbama apie karo būklę ar karo grėsmę, vidaus politikos nestabilumus ar bet kokią kitą nepaprastą padėtį; primena, kad pagal tarptautinę teisę pagrindinės teisės pažeidžiamos įkalinimo nepateikus kaltinimų, pagrobimo ir ypatingojo perdavimo atvejais, o ypač atsižvelgiant į Europos žmogaus teisių konvencijos 3 ir 5 straipsnius, kadangi šie veiksmai sutampa su kankinimo, nežmoniško arba žeminančio elgesio veiksmais;
27. primena, kad informacija arba prisipažinimai gauti kankinant, žiauriai, nežmoniškai arba žeminančiai elgiantis jokia būdu negali būti laikomi galiojančiais įrodymais, kaip nustatyta Jungtinių Tautų konvencijoje prieš kankinimą, bei negali būti panaudoti jokia kitu būdu; pritaria paplitusiai skeptiškai nuomonei dėl kankinimo metu gautų prisipažinimų patikimumo ir jų naudos saugantis terorizmo ir kovojant prieš jį, kaip laikinojo komiteto klausymuose paliudijo buvęs Didžiosios Britanijos ambasadorius Uzbekistane Craig Murray;
28. ragina valstybes nares, stojančiąsias šalis ir šalis kandidates griežtai laikytis Jungtinių Tautų konvencijos prieš kankinimą 3 straipsnio, ypač negrąžinimo principo, pagal kurį „jokia valstybė, esanti konvencijos šalimi, neišsiųs, negrąžins, neperduos pagal ekstradicijos sutartį asmens kitai valstybei, jei galima pagrįstai tikėtis, kad tas asmuo gali būti kankinamas“; ragina Jungtines Amerikos Valstijas iš naujo apsvarstyti savo negrąžinimo principo aiškinimą, atsižvelgiant į minėto 3 straipsnio nuostatas;
29. ragina valstybes nepasitikėti diplomatiniais patikinimais, kad asmenys nebus kankinami, kaip tai rekomendavo padaryti JT specialusis pranešėjas kankinimų klausimais Manfred Nowak;
30. ragina Tarybą patvirtinti bendrą poziciją dėl to, kad valstybės narės nesiimtų veiksmų, remdamosi trečiųjų šalių diplomatiniais patikinimais, kai yra esminės priežastys manyti, kad asmenims gresia kankinimų arba netinkamo elgesio pavojus;

Dėl CŽV naudojimosi Europos Sąjungos oro erdve ir oro uostais

31. mano, kad Čikagos konvencija buvo pažeista daugelį kartų dėl CŽV priklausančių arba išnuomotų lėktuvų vykdytų skrydžių panaudojant valstybių narių, stojančiųjų šalių ir šalių kandidačių oro erdvę ir jų oro uostus, nesilaikant pareigos gauti leidimą, kaip nustatyta šios konvencijos 3 straipsnyje dėl valstybių skrydžių;
32. apgailestauja dėl to, kad nė viena valstybė narė, stojančioji šalis ar šalis kandidatė nesiėmė veiksmų, siekdamas patikrinti, ar civiliniai lėktuvai nebuvo naudojami pažeidžiant tarptautinės bendrijos pripažintas žmogaus teisių normas;
33. mano, kad Europos Sąjungos teisės aktai dėl bendro Europos dangaus, valstybių narių oro erdvės ir jų oro uostų naudojimo, valdymo ir kontrolės bei Europos oro krovinių vežėjų yra netinkami; pabrėžia, kad būtina nustatyti naujas nacionalines, Europos ir tarptautines normas; ragina Komisiją nedelsiant imtis veiksmų siekiant pagerinti reglamentavimą ir pateikti pasiūlymą dėl direktyvos, kuria būtų siekiama suderinti valstybių narių teisės normas dėl nekomercinės civilinės aviacijos priežiūros;
34. ragina Komisiją pateikti valstybėms narėms rekomendacijas dėl to, kaip pagerinti ES oro uostais ir oro erdve besinaudojančių privačiai užsakytų lėktuvų skrydžių stebėsenos standartus;
35. mano, kad būtina paviešinti tikrąjį 2003 m. sausio 23 d. Atėnuose parafuoto susitarimo, kuriame kalbama apie „intensyvesnį Europos tranzito infrastruktūros naudojimą siekiant grąžinti nusikaltimus padariusius ar į šalį neįleistus svetimšalius“, turinį;
36. mano, kad būtina nustatyti, kaip JAV slaptosios tarnybos iš tikrųjų naudojosi oro erdve, civiliniais ir kariniais oro uostais ir NATO bei JAV bazėmis;
37. mano, kad būtina išsiaiškinti, kad esama kokių nors įrodymų, patvirtinančių, kad slapti kalėjimai veikė kai kuriose Europos šalyse, kaip buvo tvirtinama keliuose žurnalistų ir autoritetingų NVO atliktuose tyrimuose;

Dėl laikinojo komiteto siūstų oficialių delegacijų

38. mano, kad dvi į Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją ir į Jungtines Amerikos Valstijas siūstos oficialios delegacijos buvo esminis laikinojo komiteto darbui reikalingos informacijos šaltinis ir sudarė sąlygas tiesiogiai įvertinti politinių institucijų pateiktą šių įvykių versiją ir pilietinės visuomenės požiūrį;
39. smerkia tai, kad Vokietijos pilietis Khalid El-Masri 2004 m. daugiau kaip keturis mėnesius buvo neteisėtai sulaikytas Afganistane; apgailestauja dėl to, kad Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos vengė patvirtinti, jog El-Masri buvo Skopjėje ir tikriausiai buvo laikomas ten iki tol, kol CŽV agentai jį perdavė į Afganistaną;
40. apgailestauja dėl to, kad JAV valdžia itin ribotai interpretuoja Konvenciją prieš kankinimą, ypač nuostatas dėl bet kokių perdavimų, dėl kurių kaliniai gali patirti kankinimą ar žeminantį, žiaurų ar nežmonišką elgesį, draudimo;

Dėl būsimų laikinojo komiteto darbų

41. konstatuoja, kad laikinajam komitetui būtina tęsti darbus ir išsamiau įvertinti aptariamus įvykius, siekiant patikrinti, ar viena, ar kelios valstybės narės pažeidė Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnį; taip pat pabrėžia, kad tyrimą galima išplėsti ir susieti su tokiais įvykiais bei šalimis, kurie nebuvo aiškiai paminėti šioje rezoliucijoje;
42. todėl nusprendžia, kad laikinasis komitetas tęs savo darbus iki dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigos, kaip nustatyta jo įgaliojimuose, atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 175 straipsnio nuostatas, kuriomis numatoma galimybė pratęsti terminą;
43. mano, kad parengiamieji Europos Sąjungos ir Europos Tarybos teisėkūros darbai turi būti pradėti kuo greičiau, siekiant užtikrinti tinkamą teisinę apsaugą tų asmenų, kurie yra valstybių narių jurisdikcijoje, ir siekiant užtikrinti veiksmingą žvalgybos tarnybų veiklos parlamentinę kontrolę nacionaliniu ir europiniu lygmenimis; atsižvelgdamas į šį tikslą mano, kad būtina įsteigti Europos Sąjungos pagrindinių žmogaus teisių agentūrą ir kad ji pradėtų vykdyti savo veiklą;
44. apgailestauja dėl akivaizdžių Amerikos ir Europos teisės modelių pozicijos skirtumų dėl klausimų, priklausančių laikinojo komiteto kompetencijai, skirtumus; pabrėžia būtinybę aiškiai uždrausti nepaprastuosius perdavimus tarptautinėje teisėje ir būtinybę Europos institucijoms priimti bendrąją poziciją šiuo klausimu ir spręsti šią problemą su atitinkamomis trečiosiomis šalimis;
45. mano, kad laikinasis komitetas savo veiklos pabaigoje turėtų pasiūlyti priimti tam tikrus principus, ypač:
 - dėl būtinybės nustatyti vidinę ES stebėsenos tvarką siekiant užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi savo žmogaus teisių įsipareigojimų, ypač atsižvelgiant į naujas taisykles, susijusias su žvalgybų tarnybų pasikeitimu informacija;
 - dėl sutarčių kovos su terorizmu klausimais su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis;
 - dėl Europos kaimynystės politikos srityje su trečiosiomis šalimis sudaromų susitarimų, kurių svarbiausias pagrindžiamasis principas turėtų būti pagarba žmogaus teisėms;
46. prašo savo Biuro imtis reikiamų priemonių, kad laikinajam komitetui, atsižvelgiant į ypatingą jam suteiktą įgaliojimų pobūdį, būtų leista visiškai įgyvendinti jam skirtus įgaliojimus ir iki veiklos pabaigos atitinkamais atvejais nukrypti nuo Parlamento Darbo tvarkos taisyklių nuostatų, ypač susijusių su:
 - į laikinojo komiteto klausymus pakviestų specialistų skaičiumi ir jų galimybe gauti patirtų išlaidų apmokėjimą;
 - vizitų ir juose dalyvauti įgaliotų Parlamento narių skaičiumi, vykdant oficialias laikinojo komiteto delegacijas,
 - laikinojo komiteto vykdomų klausymų protokolų pateikimo visomis oficialiosiomis

ES kalbomis;

47. džiaugiasi Europos Tarybos, ypač jos Teisės reikalų ir žmogaus teisių komiteto pranešėjo, veikla bei Europos Tarybos ir laikinojo komiteto bendradarbiavimu;
48. ragina Tarybą ir valstybes nares, ypač pirmininkaujančią šalį, visiškai ir besąlygiškai paremti laikinojo komiteto darbą remiantis glaudaus bendradarbiavimo principu kaip apibrėžta Sutartyse ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimuose;
49. ragina valstybes nares laikytis ryžtingesnės pozicijos dėl Gvantanamo įlankos sulaikymo centro uždarymo ir imtis aktyvaus vaidmens ieškant sulaikytųjų, prieš kuriuos nebus pradėtas teismo procesas ir kurie negali grįžti į savo kilmės šalį ar šalį, kurioje gyveno, kadangi jie neteko pilietybės, arba kuriems susiduria su kankinimais ar kitokiu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu, problemos sprendimo;
50. primygtinai ragina valstybes nares suteikti visą būtiną paramą ir pagalbą, ypač teisinę pagalbą, visiems Europos piliečiams ir ES gyvenusiems asmenims, kurie šiuo metu laikomi Gvantaname;
51. skatina Europos Tarybos Komitetą prieš kankinimą (angl. CPT) siekti, kad būtų užtikrinta, jog kiekviena Europos Tarybos valstybė narė laikytųsi savo įsipareigojimo¹ informuoti šį komitetą apie bet kokias sulaikymo įstaigas jų teritorijoje ir suteikti galimybę apsilankyti šiose įstaigose;
52. ragina Komisiją remti tolimesnius laikinojo komiteto veiksmus, kurių jis manys esant būtina imtis;
53. primena, kad ypač svarbu glaudžiai bendradarbiauti su valstybių narių, stojančių šalių, šalių kandidačių, asocijuotų šalių parlamentais, ypač su tais, kurie ėmėsi veiksmų tais pačiais klausimais;
54. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių, stojančių šalių, šalių kandidačių ir asocijuotų šalių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybei ir abiemis Kongreso rūmams.

¹ *Europos konvencija prieš kankinimą ir nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą. CPT/Inf/C (2002) 1 [EN] (1 dalis) - Strasbūras, 26.XI.1987, 8 straipsnis.*

AIŠKINAMOJI DALIS

Šioje tarpinėje ataskaitoje siekiama pateikti pirminį ir negalutinį iki šiol atliktų darbų, kuriuos atliko mūsų komitetas, vertinimą. Taip pat esame įpareigoti prašyti – suteikti įgaliojimai suteikia teisę tai daryti – leisti tęsti komiteto veiklą iki 12 mėnesių laikotarpio pabaigos; pranešėjas mano tai esant būtina.

Šiame pirmame veiklos etape, kuriame daug naudos davė puikus Dicko Marty darbas Europos Taryboje ir Europos Tarybos generalinio sekretoriaus Terry Daviso veikla, mes pirmiausia visą dėmesį sutelkėme į ypatingųjų kalinių perdavimo atvejų tam tikrų galimų nukentėjusiųjų patirtį (Abu Omaro, Khaledo Al Masrio, Mahero Araro, Mohamedo El Zary, Ahmedo Al Giza ir šešių alžyriečių, iš kurių penki turėjo Bosnijos pilietybę, suimtų Bosnijoje ir pervežtų į Gvantanamą). Klausymų metu išklauseme jų parodymų (o tų, kurie dar laikomi nelaisvėje, jų advokatų pareiškimų), kurie dažnai buvo patvirtinti daugelyje šalių vykdomų tyrimų rezultatais. Atkūrę įvykius ir situaciją, į kurią jie pakliuvo, mes priėjome išvadą, kad **po rugsėjo 11-osios žymiai sumažėjo žmogaus teisių apsaugos ir užtikrinimo lygis**. Šis sumažėjimas taip pat prieštaravo kai kuriems pagrindiniams tarptautinės teisės, o ne tik Jungtinių Tautų konvencijos prieš kankinimus, principams, t.y. pažeidė ne tik principą dėl visiško kankinimų uždraudimo, bet ir principą dėl aiškaus uždraudimo perduoti kalinius šalims, kuriose yra pavojus, kad jie gali tapti kankinimų arba žeminančio ar nežmoniško elgesio objektu.

Daugiausia mūsų darbe buvo siekiama rinkti informaciją ir dokumentus, atsakymus ir kitus duomenis apie ypatingųjų kalinių perdavimo atvejus (be teismo taikomas priemonės, naudojamas *kovos su terorizmu* tikslais), apie kankinimų panaudojimą ir apie hipotezę, kad CŽV slapta laikė kalinius Europos šalyse. Kiekvienu atveju pagrįstą ir tikslią informaciją mums teikė nevyriausybinės organizacijos, veikiančios žmogaus teisių srityje, ypač „Amnesty International“ atstovai ir Žmogaus teisių stebėtojai (su kuriais vyko susitikimai Briuselyje ir Vašingtone). Bendradarbiavimas su jais – taip pat ir kiti svarbūs susitikimai (pavyzdžiui, su Milano valstybinio prokuroro pavaduotoju Armando Spataro; buvusiu Didž. Britanijos ambasadoriumi Craigu Murray; Žmogaus teisių rūmų Bosnijoje ir Hercegovinoje pirmininke Michelle Picard; Jungtinių Tautų specialiuoju pranešėju kankinimų klausimais Manfredu Novaku) suteikė mums galimybę pagrįsti klausimų, kurie priklauso mūsų kompetencijai ir kuriuos turime toliau tirti, teisėtumą.

„Ypatingų nusikaltėlių perdavimo“ klausimu daugelis šaltinių, su kuriais konsultavomės (kartais konfidencialiai), patvirtino, kad ši praktika tikriausiai buvo naudojama kovoti su terorizmu, ir galima manyti, kad tai vyko neakivaizdžiai arba tiesiogiai bendradarbiaujant su kai kuriomis Europos vyriausybėmis. Kitame savo darbų etape ketiname nuodugniau iširti (tai leidžia mūsų įgaliojimai) valstybių narių, stojančiųjų šalių ir šalių kandidačių vaidmenį ir galimą atsakomybę.

Mūsų komitetas surengė dvi misijas: į Buvusią Jugoslavijos Respubliką Makedoniją ir į Jungtines Amerikos Valstijas.

Misija į Skopję padėjo paaiškinti Vokietijos piliečio Al Masri atvejį, kuris 2003 m. gruodžio 31 d. buvo sulaikytas prie sienos su Serbija ir, manoma, 23 dienas buvo laikomas suimtas pačioje Skopjėje, kol pagaliau buvo pervežtas į Afganistaną. Ten jis buvo laikomas kalėjime dar beveik penkis mėnesius, paskui buvo paleistas ir grįžo į Vokietiją. Atsižvelgiant į tai, kad Al Masri atvejis nusipelnė didesnio dėmesio (be kitų dalykų, siūlome surengti klausymus su Vokietijos užsienio reikalų ministru, Vokietijos nacionalinės saugumo tarnybos vadovu ir Miuncheno valstybiniu prokuroru, kuris tyrė šią bylą), vizitas į Skopję taip pat suteikė galimybę gauti oficialią versiją apie Al Masri praleistą laiką Makedonijos sostinėje. Savo įvykių versiją, kaip mano pranešėjas, šios šalies valdžios institucijos pateikė labai santūriai.

Misija į Vašingtoną, kuri buvo labai naudinga dėl įvykusių susitikimų skaičiaus ir kokybės, leido komitetui, šalia kitų dalykų, išgirsti Valstybės departamento ir kai kurių Kongreso narių nuomonę jiems pateiktais klausimais. Mums susidarė įspūdis – ypač po Valstybės departamento vyriausiojo juriskonsulto Johno Bellingerio atsakymų į klausimus, – kad Dž. Bušo administracija atvirai tvirtina turinti veiksmų laisvę kovoje su *al Qaeda*, netgi neatsižvelgiant į visuotinai priimtą tarptautinę teisę ir kai kurias tarptautines konvencijas. Pranešėjas nesutinka su šiuo požiūriu, nes svarbiausia pareiga yra užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms ir žmogaus orumui, t. y. vertybėms, kurios turi būti užtikrinamos ir taikos, ir karo metu – todėl ir kovoje su terorizmu.

Šį įspūdį patvirtino susitikimai su Kongreso demokratais, pavyzdžiui, Edu Markey (įstatymo projekto dėl kalinių perdavimo uždraudimo autorius), ir respublikonais, pavyzdžiui, Arlenu Specteriu (Senato žvalgybos komiteto pirmininku). Visi jie išreiškė rimtą susirūpinimą dėl Dž. Bušo administracijos vykdomos politikos žmogaus teisių srityje pasekmių.

Ypatingas dėmesys pagrįstai buvo kreipiamas į skrydžius Europoje, kuriuos vykdė įmonės, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusios su CŽV. Lygindamas duomenimis, kuriuos gavo *Eurocontrol*, su Federalinės aviacijos administracijos ir kitų šaltinių (nevyriausybinių organizacijų, žurnalistų, nukentėjusiųjų) turimais duomenimis, komitetas turėjo galimybę surinkti duomenis apie daugiau kaip tūkstantį trumpalaikių nusileidimų Europoje nuo 2001 m. pabaigos iki 2005 m. pabaigos, kuriuos, galima įtarti, vykdė CŽV. Galimas daiktas, kad kai kurie iš tų skrydžių buvo naudojami kaliniams perduoti.

Vienas iš galimų pirminių vertinimų gali būti toks: atrodo, kad daugelis valstybių narių interpretuoja Čikagos konvenciją, pranešėjo nuomone, pernelyg liberaliai.

Besąlygiškas ir pagrindinis kiekvieno komiteto darbu – dabartinių ir ateities – etapo tikslas lieka užkirsti kelią rimtų pagrindinių teisių pažeidimų, nustatytų kovojant su tarptautiniu terorizmu po rugsėjo 11-osios, pasikartojimo galimybei.

Pranešėjas šiuo požiūriu parengė keturis darbo dokumentus:

- chronologinį pastarųjų 18 mėnesių pagrindinių įvykių sąrašą nuo pirmųjų spaudos pranešimų apie ypatingųjų kalinių perdavimo atvejus iki dabar¹;
- trampus galimų ypatingųjų kalinių perdavimų atvejų, kuriuos tyrė komitetas, aprašymus²;
- CŽV vykdytų skrydžių Europoje apžvalgą. Tai susiję su 32 lėktuvais, kurie priklausė JAV žvalgybai arba kuriuos ji naudojo – tiesiogiai arba pasitelkiant statytines įmones (bus pateikta išsami byla apie visus CŽV naudotus lėktuvus)³;
- parodymus, kuriuos komitetui pateikė buvęs Didž. Britanijos ambasadorius Uzbekistane Craigas Murray (prie kurių pridėti dokumentai, kuriuose C. Murray smerkia kankinimus, kurių liudininku jis buvo Uzbekistane)⁴.

¹ PE 374.338.

² PE 374.339.

³ PE 374.340.

⁴ PE 374.341.

Annex 1: TDIP Committee events

DATE	TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT	
15 December 2005 - Thursday		EP	Plenary sitting 1: Resolution on presumed use of European countries by the CIA for the Transportation and Illegal Detention of Prisoners -TDIP-(P6_TA-PROV(2005)0529	
PLENARY - Jan. (from 16 to 19)	18 January 2006 - Wednesday	12h00 - 13h00	EP - STR	Plenary sitting 2: Decision setting up a temporary committee on TDIP (P6_TA-PROV(2006)0012
	24 January 2006 - Tuesday	08h30	Council of Europe - Strasbourg	Parliamentary Assembly 1: Meeting of the Committee on Legal Affairs and Human Rights (Point 1 of the Agenda: <i>Alleged secret detentions in Council of Europe member states</i>) and debate in plenary of the Parliamentary Assembly. Follow-up by the secretariat
	26 January 2006 - Thursday	09h00	EP - BXL	TDIP Committee 1: Constituent meeting (election of chairman, <u>Carlos COELHO</u> and vice-chairmen, <u>Baroness Sarah LUDFORD</u> , <u>Giorgos DIMITRAKOPOULOS</u> , <u>Cem OZDEMIR</u>)
	01 February 2006 - Wednesday	18h45 - 20h00	EP - BXL	Steering group 1: Provisional calendar of meetings and planning of the provisional report up to June 2006; Opening and transparency of proceedings; List of personalities/institutions to be invited; Committee delegations; Background information, specific studies, expertise
	08 February 2006 - Wednesday	18h45 - 20h00	EP - BXL	Steering group 2: Agreement on a work program to be adopted by the Committee on 13 February 2006
PLENARY - Feb (from 13 to 16)	13 February 2006 - Monday	19h00 - 21h00	EP - STR	TDIP Committee 2: <u>Franco FRATTINI</u> , Vice-President of the European Commission; Adoption of the calendar of meetings and of the TDIP work programme until 30 June 2006; presentation by <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur
	14 February 2006 - Tuesday	14h30 - 15h00	EP-STR	Press conference 1: <u>Carlos COELHO</u> , chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Start of the committee proceedings

DATE		TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT	
23 February 2006 - Thursday		9h00 - 12h00	EP - BXL	TDIP Committee 3:	<u>Joanne MARINER</u> , Human Rights Watch; <u>Anne FITZGERALD</u> , Amnesty International; <u>Tony BUNYAN</u> , Statewatch
		15h00 - 18h30			<u>Armando SPATARO</u> , Prosecutor (Milan); <u>Dick MARTY</u> , Council of Europe
6 March 2006 - Monday		15 h00 - 17h30	EP - BXL	TDIP Committee 4:	<u>Generale Nicolò POLLARI</u> , Italian Intelligence and Security Services (in camera); <u>Anne-Marie LIZIN</u> , President of the Senate of Belgium; <u>Jean Claude DELEPIERE</u> , Chairman of the Permanent Committee R
		17h30 - 18h30			Steering group 3: Treatment of confidential information; Organisation of TDIP Committee work
PLENARY - March (from 13 to 16)	13 March 2006 - Monday	11h45 - 13h00	Council of Europe - Paris	Parliamentary Assembly 2:	Meeting of the Committee on Legal Affairs and Human Rights (Point 7 of the Agenda: <i>Alleged secret detentions in Council of Europe member states</i>) with the participation of <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur
		21h00 - 22h30	EP - STR	TDIP Committee 5:	<u>Khaled EL MASRI</u> (German citizen), alleged victim and his lawyer, Manfred GNJIDIC
21 March 2006 - Tuesday		15h00 - 18h00	EP - BXL	TDIP Committee 6:	<u>Stephen GREY</u> , journalist (free lancer); <u>Guido OLIMPIO</u> and <u>Paolo BIONDANI</u> , journalists from <i>Il corriere della sera</i> (IT)
		18h00 - 19h00			Steering group 4: Delegations to FYROM and USA; Programme of future Committee meetings; Organisation of TDIP Committee meetings
23 March 2006 - Thursday		15h00 - 18h00	EP - BXL	TDIP Committee 7:	<u>Maher ARAR</u> (Canadian citizen) alleged victim and his lawyers, Lorne WALDMAN and Marlys EDWARDH; <u>Kjell JÖNSSON</u> , lawyer of Mohammed EL-ZARY (Egyptian citizen) alleged victim

DATE		TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT
PLENARY - April (from 3 to 6)	3 April 2006 - Monday	21h00 - 22h15	EP - STR	TDIP Committee 8: Preparation of the draft interim report (2006/2027 (INI))
		22h15 - 22h35		Steering group 5: Delegations to FYROM and USA; Treatment of confidential information ('Eurocontrol')
11 April 2006 - Tuesday		from 8h30	Council of Europe - STR	Parliamentary Assembly 3: Meeting of the Committee on Legal Affairs and Human Rights (Point 4 of the Agenda: <i>Alleged secret detentions in Council of Europe member states</i>) Follow-up by the secretariat
20 April 2006 - Thursday		9h30 - 12h30	EP - BXL	TDIP Committee 9: <u>Craig MURRAY</u> , former UK ambassador to Uzbekistan; <u>Gijs DE VRIES</u> , EU' Counter-Terrorism Coordinator <u>Matías VALLES</u> , journalist from "Diario de Mallorca"; <u>Edward HORGAN</u> , former UN peacekeeper and Retired Commandant of the Irish Army
		15h00 - 18h30		
25 April 2006 - Tuesday		15h00 - 18h30	EP - BXL	TDIP Committee 10: Examination of the draft interim report; <u>Stephen H. OLESKEY</u> , Counsel for Six Citizens of Bosnia and Herzegovina Imprisoned at Guantanamo Bay; <u>Srdjan DIZDAREVIC</u> , President of the Helsinki Committee for Human Rights in Bosnia and Herzegovina; <u>Michele PICARD</u> , former President of the Human Rights Chamber of Bosnia Herzegovina
26 April 2006 - Wednesday		11h00 - 12h00	EP - BXL	Press conference 2: <u>Carlos COELHO</u> , chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Presentation of the draft interim report (2006/2027 (INI))
27 April 2006 - Thursday		15h00 - 18h30	EP - BXL	TDIP Committee: (cancelled because of the delegation to Skopje)

DATE	TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT
27 April 2006 - Thursday (afternoon) / 29 April 2006 - Saturday (morning)	***	Skopje - FYROM	Delegation TDIP 1: Skopje (FYROM) (Sylvia-Yvonne KAUFMANN [acting chair], Giovanni Claudio FAVA, Wolfgang KREISSL-DÖRFLER, Raül ROMEVA I RUEDA, Ryszard CZARNECKI) <u>Bancko CRVENKOVSKI</u> , President of the Republic; <u>Radmila SEKERINSKA</u> , Deputy Prime Minister; <u>Slobodan CASULE</u> , Member of the Parliament; <u>Siljan AVRAMOVSKI</u> , Deputy Director of the Security and counter-Intelligence Directorate; <u>Ljubomi MIHAILOVSKI</u> , Minister of Interior; <u>Ljupco JORDANOVSKI</u> , President of the Assembly; <u>Karolina RISTOVA-ASTERUD</u> , President of the Parliament's EU Affairs Committee; <u>Tenta ARIFI</u> , President of the Parliament's Foreign Affairs Committee; <u>Ganka SAMOILOVSKA CVETANOVA</u> , Member of Parliament; <u>Mirjana NAJCEVSKA</u> , President of the Macedonian Helsinki Committee; <u>Esad RAHIC</u> , President of the Parliamentary Committee for Defence and Security; <u>Stojan ANDOV</u> , President of the Human Rights Parliamentary Committee; <u>Zvonimir JANKULOVSKI</u> , Security expert
28 April 2006 - Friday	19h30 - 20h00	Skopje - FYROM	Press conference 3: <u>Sylvia-Yvonne KAUFMANN</u> , acting chairwoman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Outcome of the delegation to FYROM
02 May 2006 - Tuesday	14h30	EP - BXL	Informal meeting between <u>Javier SOLANA</u> with the Steering group
	15h00 - 18h30	EP - BXL	TDIP Committee 11: <u>Javier SOLANA</u> , EU High Representative for the CFSP; <u>Alvaro GIL-ROBLES</u> , Council of Europe's former Human Rights Commissioner
04 May 2006 - Thursday	9h30 - 12h30	EP - BXL	TDIP Committee 12: Exchange of views on the draft interim report (2006/2027 (INI)); <u>Manfred NOWAK</u> , United Nations Special Rapporteur on Torture <u>Mats MELIN</u> , Swedish Chief Parliamentary Ombudsman
	15h00 - 18h30		
	12h30 - 13h15	EP - BXL	Press conference 4: <u>Sylvia-Yvonne KAUFMANN</u> , acting chairwoman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Outcome of the delegation to FYROM

DATE	TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT
08 May 2006 - Monday (evening) / 12 May 2006 - Friday (morning)	***	Washington (USA)	<p>Delegation TDIP 2: Washington (USA) (Carlos COELHO, Baroness Sarah LUDFORD, Cem ÖZDEMIR, Giovanni Claudio FAVA, Jas GAWRONSKI, Jose-Ignacio SALAFRANCA SANCHEZ-NEYRA, Wolfgang KREISSL-DÖRFLER, Giulietto CHIESA, Jean LAMBERT, Giusto CATANIA, Konrad SZYMANSKI, Miroslaw PIOTROWSKI, Roger HELMER)</p> <p><u>John BRUTON</u>, Head of the European Commission Delegation; <u>Scott HORTON</u>, Chair of the committee on International Law; <u>Margaret L. SATTERTHWAIT</u>E, Assistant Professor of Clinical Law and Faculty Director; <u>Barbara OLSHANSKY</u>, Director and Counsel (Guantanamo Global Justice Initiative); <u>Elisa MASSIMINO</u>, Director of the Washington, D.C. Office (Human Rights First); <u>Angela COLAIUTA</u>, Center for Victims of Torture, <u>John BRADSHAW</u>, Open Society Policy Center, <u>Smita BARUAH</u>, Physicians for Human Rights, <u>Jumana MUSA</u>, Advocacy Director for Domestic Human Rights and International Justice; <u>Jonathan SIFTON</u>, Counterterrorism Researcher, <u>Jennifer DASKAL</u>, US Advocacy Director; Representative <u>Robert WEXLER</u> (D-Florida); <u>Dan FRIED</u>, Assistant Secretary of State, <u>John BELLINGER</u>, Department of State's Legal Adviser; <u>Steven M. WATT</u>, Staff Attorney <u>Ann BEESON</u>, Associate Legal Director, <u>Chris ANDERS</u>, Legislative Counsel; Senator <u>Arlen SPENCER</u> (R) Pennsylvania; Senator <u>Richard DURBIN</u> (D) Illinois; Congressman <u>Ed MARKEY</u> (D) Massachusetts; <u>James WOOLSEY</u> (Former CIA Director 1993-1995); Austrian Ambassador <u>Eva NOWOTNY</u></p>
11 May 2006 - Thursday	17h30 - 18h15	Commission Delegation Washington (USA)	<p>Press conference 5: <u>Carlos COELHO</u>, chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u>, rapporteur: Outcome of the delegation to USA</p>
PLENARY - May (from 15 to 18)	15 May 2006 - Monday	EP - STR	<p>TDIP Committee 13: Exchange of views on the Research Note on the international law concerning the prohibition of torture presented by a representative of the Legal Service of the EP; Report on the TDIP committee delegation to USA (Washington, 8 to 12 May 2006)</p>
	16 May 2006 - Tuesday		<p>Deadline for <u>submission of the amendments</u> to the draft interim report (Committee's Secretariat)</p>
	17 May 2006 - Wednesday		<p>Press conference 6: <u>Carlos COELHO</u>, chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u>, rapporteur: Outcome of the delegation to USA</p>

DATE	TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT
30 May 2006 - Tuesday	15h00 - 18h30	EP - BXL	TDIP Committee 14: Exchange of views on the study of the EU Network of Independent Expertise; Exchange of views on the amendments to the draft interim report (2006/2027 (INI));

DATE	TIME	INSTITUTION-PLACE	SUBJECT	
01 June 2006 - Thursday		EP - BXL	TDIP Committee: (cancelled by a committee decision)	
07 June 2006 - Wednesday	from 09h00	Council of Europe - Paris	Parliamentary Assembly 4: Meeting of the Committee on Legal Affairs and Human Rights (Point 3 of the Agenda: <i>Alleged secret detentions in Council of Europe member states: Consideration of a draft report and vote on a draft resolution and a draft recommendation</i>)	
PLENARY - June (from 12 to 15)	12 June 2006 - Monday	19h00 - 20h30	EP - STR	TDIP Committee 16: Vote of the draft interim resolution in the Committee (2006/2027 (INI))
	13 June 2006 - Tuesday	to be confirmed		Press conference 7: <u>Carlos COELHO</u> , chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Outcome of the vote on the draft interim resolution in the Committee
27 June 2006 - Tuesday	from 10h00	Council of Europe - Paris	Parliamentary Assembly 5: Plenary of the Parliamentary Assembly, 3rd part of 2006 Ordinary Session (Point 2 of the Agenda: <i>Alleged secret detentions in Council of Europe member states; Statement by <u>Franco FRATTINI</u>, Vice-President of the European Commission; Statement by <u>Giovanni Claudio FAVA</u>, rapporteur; vote on Legal Affairs and Human Rights Committee's report</i>)	
PLENARY - July (from 3 to 6)	03 July 2006 - Monday	21h00 - 22h30	EP - STR	TDIP Committee 17: Exchange of views with <u>Dick MARTY</u> , Council of Europe
	05/06 July 2006	to be confirmed		Plenary sitting 3: Debate and vote of the interim resolution (2006/2027 (INI))
				Press conference 8: <u>Carlos COELHO</u> , chairman and <u>Giovanni Claudio FAVA</u> , rapporteur: Outcome of the vote on the interim resolution in Plenary

13.6.2006

MAŽUMOS NUOMONĖ

pagal Darbo tvarkos taisyklių 43 straipsnio 3 dalį pateikė

Jas Gawronski

Komiteto dauguma balsavo už šiame pranešime pateiktus teiginius, dėl kurių nebuvo pakankamai diskutuota ir kurie tėra nepagrįsti pareiškimai arba apibendrinimai. Dauguma nusprendė atmesti visus pakeitimus, kuriais siekiama visuose neįrodytuose teiginiuose naudoti žodį „tariamasis“.

Be to, šiame pranešime neatsižvelgiama į svarbią Komitetui pateiktą informaciją, pvz., į Žmogaus teisių stebėtojų tinklo (angl. Human Rights Watch) kovos su terorizmu tyrėjo Jonathano Sifono pareiškimą, kuriame teigiama, kad „mes įtariame, tačiau neturime įrodymų“.

Komiteto mažuma įsitikinusi, kad:

- Komitetas neatskleidė jokių naujų svarbių faktų ir nepagrindė nerimą keliančios išvados, kad būta daug „ypatingųjų perdavimų“ atvejų;
- „perdavimų“ procesas nebuvo nuolatinis ir apgalvotas Europos teisės, tarptautinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimas, atliekamas turint aiškų tikslą kankinti asmenis ES valstybių arba trečiųjų šalių teritorijoje;
- J. Solana ir G. de Vries teisūs tvirtindami, kad šiuo metu nėra patvirtintų įrodymų dėl to, kad ES valstybės narės tariamai pažeidė Europos ir tarptautinę teisę;
- atsižvelgdamas į minėtas priežastis, Komitetas savo veiklą turėtų tęsti tik tuo atveju, jei pasiekiamas pažanga nustatant faktus, dėl kurių nebūtų pagrįstų abejonių.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Tariamasis CŽV vykdytas kalinių gabenimas ir neteisėtas kalinimas Europos šalyse		
Procedūros numeris	2006/2027(INI)		
Atsakingasis komitetas Paskelbimo per plenarinį posėdį data	TDIP 18.1.2006		
Nuomonę teikiantis(-ys) komitetas(-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data			
Pranešėjas(-ai) Paskyrimo data	Giovanni Claudio Fava 26.1.2006		
Pakeistas (-i) pranešėjas(-ai)			
Svarstymas komitete	4.5.2006	30.5.2006	12.6.2006
Priėmimo data	12.6.2006		
Galutinio balsavimo rezultatai	+ 25 - 14 0 7		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alexander Alvaro, Monika Beňová, Frieda Brepoels, Kathalijne Maria Buitenweg, Giusto Catania, Philip Claeys, Carlos Coelho, Simon Coveney, Giorgos Dimitrakopoulos, Camiel Eurlings, Giovanni Claudio Fava, Patrick Gaubert, Jas Gawronski, Toomas Hendrik Ilves, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Ewa Klamt, Magda Kósáné Kovács, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Stavros Lambrinidis, Sarah Ludford, Cecilia Malmström, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Miroslav Mikolášik, Claude Moraes, Cem Özdemir, Józef Pinior, Mirosław Mariusz Piotrowski, Hubert Pirker, Bogusław Rogalski, Martine Roure, Eoin Ryan, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, György Schöpflin, Inger Segelström, Hannes Swoboda, Konrad Szymański, Charles Tannock, Jan Marinus Wiersma, Anders Wijkman		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Elmar Brok, Roger Helmer, Erna Hennicot-Schoepges, Jeanine Hennis-Plasschaert, Sajjad Karim, Henrik Lax, Josef Zieleniec		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (178 straipsnio 2 dalis)			
Pateikimo data	15.6.2006		
Pastabos (pateikiamos tik viena kalba)			